

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אגודת ה' של תגדו

גליון 673

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנת האה

בתפילת ראש השנה אנו אומרים: "ותנו לנו ה' אלוקינו באהבה את יום הזיכרון הזה יום תרועה וכו' זכר ליציאת מצרים" שאל הצדיק רבי משה טייטלבוים, בעל "ישמח משה": מה הוא הקשר בין ראש השנה ובין יציאת מצרים? ותירץ את הדבר על פי משל: בני עיר אחת מרדו במלכם. שלח המלך את מבחר חייליו והללו הצליחו לדכא את המרד ולהשתלט על המורדים. כינסו החיילים את כל בני העיר בכיכר העיר והמתינו לפסק דינו של המלך. המלך, שהיה רחום וחנון, הורה כי מי שייכנע מיד ויקבל את מרותו יינצל מכל עונש ואף יקבל שי נאה מאת המלך, אולם מי שיהיה לעמוד במרדו יענש בכל חומרת הדין! רבים מבני העיר מיהרו וניצלו את ההזדמנות שהעניק להם המלך, והמלך עמד בדיבורו ומחל להם ואף העניק להם מתנות, אולם אותם שנשארו במרדם ולא הסכימו לקבל את עול מלכותו עליהם, נידונו כמורדים והושלכו אל בור הכלא לשנים רבות...

אמר הצדיק כן הוא גם הנמשל: בראש השנה עומדים אנו כאותם בני העיר שפשעו במרידה במלכם, כי גם אנו בחטאינו מרדנו במלכנו ועתה בראש השנה הגיע יום הדין על מעשינו, אולם הקב"ה, מלכו של עולם, ברחמי הרבים אומר "שובו אלי", השב בתשובה שלימה ימחלו עוונותינו ואף יזכה להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום. מעין מאורע זה התרחש גם בזמן יציאת מצרים כאשר בני ישראל היו שקועים במ"ט שערי טומאה והגיע העת לצאת ממצרים – כל אותם שקיבלו עליהם עול מלכות שמים יצאו ממצרים, ואילו הרשעים שלא האמינו בה' ובמשה עבדו מתו בשלושת הימים הראשונים של מכת החושך. וזו הסיבה שאנו מזכירים בראש השנה את יציאת מצרים כדי להיזכר במה שהתרחש בעת יציאת מצרים, וכדי שלא נהיה חלילה כאותם פתאים אלא נמהר ונשוב בתשובה שלימה ונזכה לחיים טובים ולשלום.

נזכה כולנו לשנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה, ימלא ה' משאלות ליבנו לטובה.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

בעוד כמה ימים כאשר נעמוד בדין ראש השנה יוצבו שתי אופציות על השולחן: האם לדון אותנו כבני המלך או כעבדיו וכפי שנאמר בפיט היום הרת עולם 'אם כבנים - אם כעבדים' וההבדל הוא עצום: 'אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים' בעוד כלפי עבדים אין המידה הזו נוהגת. כאשר עבד מורד או מפר את כללי ההתנהגות הוא צפוי לכל חומר הדין. אבינו שבשמים הוא גם מלכנו, לא זו בלבד אנו רשאים להקדים את התואר הקרוב יותר 'אבינו מלכנו' ובכל זאת משמע שיש דיון מקדים האם לדוננו כבנים או כעבדים.

במה הדבר תלוי? נאמר בפרשת דברים (יד) "בְּנִים אַתֶּם לה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְדוּ" ועל כך דרשו חכמים את המילה לא תתגודדו 'לא תעשו אגודות אגודות' – כיתות כיתות, אלא היו באגודה אחת (זאת מלבד הפירוש הפשוט של גדידה = שריטה ופציעה על מת). מדוע הרישא של הפסוק היא בְּנִים אַתֶּם לה' אֱלֹהֵיכֶם? איסור המחלוקת, הצווי לא להעשות אגודות אגודות – מה משמעות ההקדמה המיוחדת 'בנים אתם לה' אלקיכם? אלא מפני שרצונו יתברך באחדות עם ישראל שכולם בניו ולא יהיה בהם ריב אחים! כמו כל אבא שרוצה שבניו יחיו בשלום זה עם זה. נמצאנו למדים כי אחד הקריטריונים להיחשב כבניו של בורא עולם ולקבלת היחס הזה היא כאשר אנו באגודה אחת ללא מחלוקת.

זמנר הטבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:12 6:14
נצ לשמור על קדושת חגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַהַלְלָה

קידוש – קודם הקידוש נהגו לומר את הנוסח שתיקן הבן איש חי זצ"ל שבו ישנם בקשות וסימנים טובים לתחילת השנה. ויאמר את הקידוש בשמחה ובמאור פנים, ויזהר מאוד שלא יכעס ולא יקפיד בלבו בראש השנה כלל.

באמירת הסימנים יברך בתחילה "בורא פרי העץ" וגם שברך ברכת "המוציא לחם" וכו'.

בסדר הסימנים איש, איש כמנהגו. ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון ליבו לשמים. **ויזכור שלא הסימנים העיקר, אלא הכוונה שיהיה לכל בית ישראל שנה טובה ומבורכת**

בראש השנה אוכלים ראש של הכבש או ראש דג, ואומרים יה"ר שנהיה לראש ולא לזנב, אלא שיש להקשות אם אמרנו שנהיה לראש אזי פשוט שלא נהיה לזנב? תירץ ה"בן איש חי" שהמילה לראש זה ראשי תיבות: לעשות רצון אבינו שבשמים, והמילה זנב זה ראשי תיבות: זו נפש בהמית.

בעל התניא היה מזהיר את תלמידיו להקפיד על דיבוריהם בראש השנה. אכן, טוב לעשות תענית דבור בראש השנה כדי לסגור את הפיות של המקטרגים שרוצים לקטרג ואז הקדוש ברוך הוא אומר להם "למטה האדם שותק, גם אתם שותקים". יש לזכור שדיבורי ראש השנה מהווים שורש לכל הדיבורים במשך השנה כולה, ועל כן ראוי במיוחד להקפיד על זהירות מדיבורים אסורים ודיבורי חול, בפרט בעת הסעודות הקדושות.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ושבת עד ה' אלקיך"

את תפלת "על כן נקוה לך" [הנאמרת אחר יעלינו לשבח] חיבר עכן, זה שמעל בחרם, ובגללו נהרגו אנשים. איך יתכן שזכה עכן לחבר תפלה מרוממת זו, שיהודים אומרים שלש פעמים ביום? ויותר מכך – בתפילת מוסף של ראש השנה, בחלק ה'מלכיות' אנו אומרים 'על כן נקוה לך'. במה זכה לכך עכן? מכאן רואים – אמר רבי חיים קניבסקי זי"ע – כמה גדול כוחה של תשובה. הרי בתחילה עכן כפר באשמתו, ואז יהושע עשה גורל, ויצא שהוא האשם. אמר יהושע לעכן: "בני, שים נא כבוד לה' אלקי ישראל ותן לו תודה והגד נא לי מה עשית, אל תכחד ממני". ואכן כך היה: "ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי לה' אלקי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי (יהושע ז, יט-כ). הוא הודה בחטאו, חזר בתשובה, ואף זכה לחבר את התפלה הזו – "על כן נקוה לך ה' אלקינו... להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון". הרי לנו עד היכן יכול אדם להגיע מכח תשובתו! (ומתוק האור)

מסופר שהרב כהנמן לפני יציאתו לחו"ל - לבני ישראל שבגולה. נכנס הוא ושאל את ה"חפץ חיים" מה למסור בשמו לבני הגולה? **אמר לו החפץ חיים:** אמור להם שלעשות תשובה זה קל מאוד, מתחרטים על העבר ומקבלים על העתיד! כדאי שידעו אחינו שבגולה - המשך ה"חפץ חיים" - שזו עצת היצר הרע שהוא מטעה את האדם לחשוב שקשה לעשות תשובה. ואין הדבר כך כלל וכלל!!! שהרי אם נחליט לשמוע בקול ה' נגיע עד אליו...כפי שמבטיחה התורה: "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו".

"עץ חיים היא למחזיקים בה"

ברכת "שנה טובה ומתוקה"

וכתיבה וחתימה טובה

לחברי הוועד ומתפללי בית הכנסת

"עולי בבל" אור יהודה

לחברי הוועד ומתפללי בית הכנסת

"אור אבנר" קרית הסביונים יהוד

לטוביה בן נזימה שרבי ומשפחתו הי"ו

לדוד בן איבון אשר ומשפחתו הי"ו

לאסף בן רחל מזרחי ומשפחתו הי"ו

לאופיר בן אורה דלל ומשפחתו הי"ו

לאשר מזרחי בן לאה ומשפחתו הי"ו

לשאול בן נג'ט סאלם ומשפחתו הי"ו

זכות החזקת התורה תעמוד לכם להיכתב ולהיחתם

לשנה טובה, בריאות, ופרנסה בשפע

ולמלאות את משאלות

לבכם לטובה ולברכה

אהל המעשה

אכן יום דין, יום משפט- זהו ראש השנה. כיצד היינו אמורים להראות ביום שכזה? ממעטים באכילה, בוכים, ממש כמי שדינו עומד להיפסק- לחיים או למוות. והנה- להפך. יום ראש השנה הוא יום חג. לובשים בגדי חג, פורשים מפה לבנה על שלחו, אוכלים מאכלים משובחים. והתמיהה רבה: לשמחה- מה זו עושה, ביום כה גורלי?

המגיד מדובנא זצ"ל הסביר זאת במשל. מלך אחד קרא לשניים מהשרים שלו ואמר להם: "זה חודשים רבים שאני עוקב אחרי כל השרים שלי ומחפש מתוכם שניים אשר יתאימו לתפקיד מיוחד, הדורש אחריות ונאמנות: ברשותי מצויה חותמת הזהב המלכותית, אשר בה אני חותם על כל מסמך מלכותי, ואשר בלעדיה אין כל תוקף לשום מסמך. לאחרונה התרבו טרדותי, ואני מחפש שני שרים נאמנים אשר בידיהם אוכל להפקיד את החותמת היקרה, ולהטיל עליהם את התפקיד האחראי. מבין כל השרים, נוכחתי לראות כי אתם המתאימים לכך ביותר. אייחד לכם לשכה מיוחדת בארמון, ותקבלו משכורת גבוהה. אולם זכרו תמיד את גודל האחריות המוטלת עליכם!" בשמחה רבה קבלו השרים את התפקיד החדש.

הם ישבו בלשכתם וקבלו לידיהם את המסמכים המלכותיים, החתימו אותם בחותמת המלך, והקפידו תמיד בתום ההחממה להחזיר את החותמת אל הכספת המיוחדת שהותקנה עבורה. עבר יום, עברו יומיים, שלושה וארבעה, והשרים החלו להשתעמם. באחד הימים ישבו שניהם בלשכתם משועממים, ודברו על הא ועל דא. "אתה יודע" פנה האחד אל חברו "היום לפני בואי לכאן קניתי כמה בקבוקי יין משובח במיוחד, טעמו- טעם גן עדן ממש. הנה הבקבוקים כאן אצלי". ביקש החבר לטעום מן היין, אולם חוק היה במדינתם, כי אין לשתות יין בארמון המלוכה. "אלגום כוסית אחת מן היין" ביקש החבר "רק כדי לטעום את טעמו המיוחד". הסכים השר ומזג לחברו כוסית אחת. ריח היין אשר הכה באפו שכנע גם אותו לטעום כוסית- אחת בלבד. שתו השרים כוסית אחת, ולאחריה עוד כוסית, ועוד כוסית... סיימו בקבוק ופתחו בקבוק נוסף, ועוד בקבוק, ועוד בקבוק... עד אשר השתכרו כליל. "אולי יש לך משהו לאכול?" צעק האחד אל חברו מתוך שכרותו "אכן כן" אישר החבר "קניתי אגוזים משובחים, הבה ונאכל יחד". הוציא השר את שקית האגוזים שקנה ופתח אותה. אולם כאן ניצבו השיכורים בפני בעיה: במה יפצחו את האגוזים? הביטו כה וכה, ולא מצאו חפץ מתאים לפיצוח האגוזים. והנה עלה רעיון 'מבריק' במוחם: 'חותמת הזהב של המלך- היא החפץ המתאים ביותר!'. הוציאו מיד את החותמת מהכספת, התיישבו על הרצפה, והחלו לפצח עם החותמת אגוזים. והנה, לרוע מזלם- בדיוק באותו רגע עבר המלך ליד לשכתם. הקולות המשונים שעלו מן הלשכה הביאוהו להיכנס פנימה. המראה שנגלה לעיניו הכה אותו בתדהמה מוחלטת. השרים יושבים על הרצפה, בקבוקי יין ריקים מתגלגלים סביבם, והם מפצחים אגוזים בחותם המלך! איזה ביזיון, איזה חילול נורא של חותם המלך! כעס אין קץ הוא פנה אל השרים ואמר: "היום בערב תתייצבו לפני משפט! חילול חותם המלך- זוהי עבירה חמורה ביותר, שעונשה גזר זין מוות!" הבהלה הפתאומית הפיגה את שכרותם של השרים. בבת אחת קלטו את אשר עשו, ואת מצבם הנורא. עוד לפני שהספיקו לומר מילה, נכנסו שוטרי המלך אל הלשכה, ואסרו את ידיהם באזיקים. הם הובילו את כל אחד מהם לביתו תחת משמר כבד, על מנת להתכונן למשפט שייערך בערב. הגיע השר האחד לביתו שבור ורצוף. הוא סיפר לבני ביתו בדמעות, כי היום בערב ייערך לו משפט והוא צפוי לעונש מוות. הוא החל להיפרד מבני משפחתו, כתב צוואה וכך העביר את השעות שנותרו לו עד למשפט בצער וביגון. בהגיע המועד, הובילוהו השוטרים לעבר בית המשפט. בדרך פוגש הוא את חברו השר, שגם הוא כמוהו מובל על ידי שוטרים אל בית המשפט. הוא מביט אל פני חברו, והנה להפתעתו הוא רואה שחברו שמח ורגוע! בהשתוממות עצומה הוא פונה אליו ושואל: "מדוע אתה כה רגוע? האם אינך יודע שעומדים אנו למשפט- שתוצאותיו גזר דין מוות?" חייך הלה אל חברו והשיב לו: "אספר לך, ידידי. לאחר שקרה מה שקרה, והוזמנו למשפט, לא נפלתי ברוחי! חשבתי לעצמי: כיצד אוכל לשכך את כעסו של המלך, ולהמתיק את גזר הדין? ביקשתי שיקראו לביתי את ידידו- המשנה למלך. בהגיעו אל ביתי, שפכתי לפניו את ליבי, וביקשתיו בדמעות שילך למלך וינסה ללמד עלינו זכות". "הלך המשנה אל המלך" המשיך השר לספר "והמלך הנסער סיפר לו את כל אשר קרה. אמר לו המשנה: 'אדוני המלך, אין ספק שהשרים עשו מעשה אשר לא ייעשה, אולם שיכורים היו, בעת שחיללו את חותם המלך, ולא עשו את המעשה מתוך הכרה וכוונה רעה חלילה, הרי יודע אתה כי הם נאמנים לך ביותר, ומדוע תכעס עליהם כל כך?!' השיב לו המלך: 'אולם כיצד הגיעו לידי שיכרות? הלוא החוק אוסר להשתכר בארמון המלוכה?!'. 'אכן כן' אמר השר 'ודאי שעשו מעשה מגונה בכך שהשתכרו. אולם על ההשתכרות אין גזר דין מוות. תן להם לכל היותר כמה חודשי מאסר. כך דיבר המשנה אל המלך שוב ושוב, וניסה לרצותו ולפייסו. לבסוף נרגע המלך מכעסו ואמר: 'יתכן שיש צדק בדבריך. היום בעת המשפט אבחן את השרים ואראה, אם אכן יביעו חרטה כנה על חטאם, ויוכיחו לי שהם נאמנים לי ומקבלים עליהם את מלכותי בלב שלם, הריני סולח להם על חטאם ומחזירם לתפקידם!" "מיד הגיע אלי המשנה למלך" סיפר השר "ואמר לי את דברי המלך. ומאותו רגע נעשיתי רגוע ושלם. הן גזר הדין שיפסק היום- תלוי בי בלבד! על ידי חרטה אמיתית, יכול אני לשנות את גזר הדין לטובה. למעשה- אני הוא השופט של עצמי!"

זהו המשל והנמשל מובן. המשפט שנערך לנו ביום ראש השנה, איננו משפט שרירותי, שבו השופט גוזר את גזר דינו של הנאשם- כראות עיניו. אנו עומדים למשפט בפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, האוהב אותנו אהבה עזה. ואם הוא יראה שאנו מתחרטים על מעשינו הרעים, ומקבלים עלינו עול מלכות שמים, הרי הוא גוזר עלינו גזירות טובות. ואם כן אנו השופטים של עצמנו! במעשינו אנו קובעים לעצמנו את הדין, ומתוך יכולים אנו להגיע לראש השנה שמחים ורגועים.

קצת מאתל

ידועה הדרשה שמביא הזוהר הקדוש על הפסוק הראשון בפרשתנו: "אתם ניצבים היום", "היום – זה ראש השנה". התורה מפרטת שה"התייצבות" עליה מדבר משה עם בני ישראל היא לצורך כריתת ברית עם הקב"ה, "לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו אשר ה' אלוקיך כורת עמך היום". ביום ראש השנה כולנו נעמוד בתפילות היום, ונקבל עלינו את עול מלכותו יתברך, עיקר התפילות הן על המלכת ה': "ויאמר כל אשר נשמה באפו – ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה".

האגדה מספרת שבימים הראשונים לכינון השלטון הקומוניסטית עברו נציגיו בכפרים וביישובים הקטנים, הרחוקים מן הערים הגדולות. בדרך כלל התושבים שבמקומות אלו לא ידעו דבר וחצי דבר מתפיסת העולם הקומוניסטית ולכן פקידי השלטון עברו ממקום למקום וביצעו הסברה נרחבת. באחד הכפרים הגיעו לביתו של איכר והסבירו לו שאמא רוסיה מצדדת בשוויון. כולם שווים. כל אחד עובד בשביל כולם. האיכר חייך בטוב לב ושאל מה זה נוגע אליו. אז הפקיד הסביר לו: אם אתה בעל שדות ונדל"ן, חמישים אחוז מהקרעות עוברים אוטומטית לרשות המדינה. האיכר הנהן בראשו באדיבות לאות הסכמה. "למען אמא רוסיה, אני מבין שזה נצרך". ואם יש לך צאן ובקר, המשך הפקיד, גם מהם אנחנו נוטלים חמישים אחוז לאוצר המדינה. את כלי העבודה של השדה נשכיר לפועלים, וככה נרבה את התפוקה. ואת התבואה עצמה גם כן נחלק חמישים אחוז לך וחמישים אחוז למדינה. האיכר הסכים עם כל מילה של הפקיד. הפקיד שמח, זה היה האיכר הראשון שלא עושה בעיות ומפגין נאמנות נלהבת. הוא המשך: "אם נניח יש לך תרנגולות, אז אנחנו לוקחים חמישים אחוז מהתרנגולים, חמישים אחוז מהביצים". כאן התרתח האיכר והכריז: אף אחד, לא הממשלה, ולא אמא רוסיה, לא קומוניסטים ולא קפיטליסטים – אף אחד לא נוגע בתרנגולים שלי ובביציהן... הפקידים הביטו זה בזה בתימהון. לפני רגע הוא הסכים תיאורטית לתת מחצית מרכושו, רכוש ששווה אלפי פעמים את התרנגולות העלובות וביציהן. מה פתאום את התרנגולות הוא אינו מסכים לתת!?

האיכר הסביר לקשיי ההבנה שמולו: אין לי בעיה עם דרישותיכם לקחת מחצית מן הרכוש שיש לי, כל עוד מדובר בשדות, בכלי עבודה, צאן ובקר ותבואה. משום שאין לי שום דבר מהרשימה הזו. ממה שאין לי, אני מוכן לתת בחפץ לב. אבל התרנגולות הן כל רכושי ובוזה אף אחד לא מתחלק איתי!...

ביום ראש השנה, כאשר בתפילת הלחש נכוון במילים "ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה", נזכור את המשל של האיכר הרוסי. אין זו חכמה להמליך את הבורא על כל העולם – כשאנחנו מחוץ לתמונה. אין זו חכמה להסכים לתת בעד הברית עם בורא העולם את "מה שאין לי". אבל ב"מה שיש לי" – הדברים שקשה לי לוותר עליהם – בזה אף אחד לא נוגע... אנו לא יכולים להמליך את הקב"ה על העולם כולו, ובעצמנו לפספס את ראש השנה. בראש השנה נשתדל לקבל על עצמנו קבלה אחת, קטנה, אבל אמיצה. לוותר, אפילו בצורה חלקית, על משהו שמאוד היה קשה בעינינו לעזוב. להקיז מעט דם רוחני עבור הברית עם הבורא.

לרפואה שלימה
סעיף אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

לבריאות ברכה והצלחה
אליאן בת נעימה הי"ו
וכל משפחתה א.מ.ן

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קריית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 18:15

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:30 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 18:15
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:30
"יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 18:15
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00